

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina
Zborovská 3, 586 01 Jihlava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-1465/24-J
Sp. zn. ČŠIJ-S-291/24-J

Název	Základní škola a Mateřská škola Dolní Heřmanice, příspěvková organizace
Sídlo	Dolní Heřmanice 11, 594 01 Velké Meziříčí
E-mail	reditelkadolher@seznam.cz
IČO	75 022 915
Identifikátor	650 014 294
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Pavla Kamanová
Zřizovatel	Obec Dolní Heřmanice
Místo inspekční činnosti	Dolní Heřmanice 11 Dolní Heřmanice 107
Inspekční činnost na místě	22. – 24. 10. 2024

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, naplňování školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. b), c) zákona č. 561/2004Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola Dolní Heřmanice, příspěvková organizace (dále škola) vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny a školní jídelny. K termínu

inspekční činnosti se v mateřské škole v jedné třídě vzdělávalo 20 dětí, v základní škole s prvními čtyřmi ročníky ve dvou třídách 24 žáků. Ve školní družině bylo v jednom oddělení zapsáno 21 účastníků. Počet žáků základní školy se od poslední inspekční činnosti zdvojnásobil. Aktuálně škola vykazuje čtyři žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Při řízení školy vychází ředitelka z Koncepce rozvoje a řízení Základní školy a Mateřské školy. K jejímu naplnění směřují především faktory udržení příjemného a klidného prostředí pro vzdělávání s maximálním využitím blízkosti přírody a zázemí v okolí školy. Škola vhodně reaguje na aktuální potřeby výuky a moderní trendy, podporována je např. polytechnická výuka dětí, zajištěny jsou robotické pomůcky do výuky žáků. Hojně využíváno je pohybových činností a venkovních aktivit dětí či střídání výuky s aktivitami žáků v terénu. Výrazná je rovněž aktivní podpora zdravého životního stylu a výchovy ke zdravému stravování (Certifikát Zdravá školní jídelna).

Realizovat koncepční záměry výchovně vzdělávací se v mateřské škole zatím daří méně výrazně. S cílem zefektivnit její řízení byla provedena změna ve vedoucí pozici. Pozitivní změny jsou do praxe zaváděny postupně, do doby inspekční činnosti pouze s částečnou efektivitou. Podporovány jsou postoje ke kolegalitě a efektivitě týmové spolupráce (např. přehledné třídní plánování), ale přijímaná účinná opatření např. v oblasti efektivní využitelnosti překrývání přímé pedagogické činnosti, nejednotnosti pedagogického stylu, diferenciací činností a metodických postupů vedla k inovaci vzdělávacího procesu mateřské školy pouze částečně. Profesionální rozvoj pedagogických pracovníků je v tomto ohledu ředitelkou nastaven, realizace dalšího vzdělávání však probíhá ve vztahu k jednotlivcům nevyrovnaně, stejně jako přístup k odbornému a profesionálnímu vystupování, což výrazně ovlivňuje úroveň předškolního vzdělávání.

Efektivní je předávání informací, sdílení zkušeností, realizace vzájemných porad k jednotlivým žákům v rámci každodenního setkávání málo početného pedagogického sboru základní školy. Probíhají pravidelné motivační rozhovory s vedením školy a jsou sestavovány plány osobního rozvoje podporující spolupráci všech členů pedagogického sboru. Důraz je kladen na vytváření vstřícného pracovního prostředí, dobré mezilidské vztahy a důvěru na pracovišti. Rovněž příznivá atmosféra v kolektivu pedagožek základní školy má výrazně pozitivní vliv na celkovou efektivitu týmové spolupráce při práci s žáky.

Materiální a prostorové podmínky částí školy včetně jejího vybavení se zlepšují za účelem zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu (např. rekonstrukce částí budovy základní školy, vybavení nové učebny). Kvalitně lze hodnotit podnětné a příjemné prostředí základní školy prostřednictvím esteticky upravených prostor, vhodně doplněných výtvarnými pracemi a výrobky žáků. K výzdobě třídy i společných prostor jsou využity práce dětí, což působí esteticky podnětně a přináší i motivační efekt. Škole se tak daří promyšleně spoluvytvářet prostředí podporující celkový osobnostní rozvoj dětí i žáků. Promyšleně a intenzivně využívána je blízkost přírody a sportovišť (např. i v rámci vybraných aktivit školní družiny) v přilehlém okolí školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V průběhu sledovaného vzdělávání v mateřské škole byly vytvářeny vhodné materiální podmínky pro realizaci plánovaných činností. Vzdělávací nabídka byla dětem obsahově blízká, zpravidla námětově provázaná, většinou zaměřená na prožitek. Vzájemná kooperace a koordinace jednotlivých činností mezi vyučujícími byla zpravidla účelná, avšak při plánování a organizování vzdělávacích činností bylo méně reflektováno složení třídy, vzdělávací potřeby a možnosti dětí.

Vzdělávání se vyznačovalo nejednotným stylem pedagogického vedení např. při společných rituálech a nedůsledností např. u dodržování některých metodických postupů, úklidu či práci s chybou. V některých případech byla zaznamenána sporadická účelnost individuálního přístupu a nezajímavost hlasové hladiny, což nebylo pro děti příliš motivující. Organizace průběhu vzdělávání zpravidla umožňovala provázanost spontánních a řízených aktivit. Diferencovat jejich náročnost vzhledem k věku a schopnostem dětí se však dařilo v menší míře. V některých případech byla patrná snaha zařazovat činnosti, které byly vtipné a nápadité, což u dětí vedlo k zájmu a aktivitě. Na straně druhé postrádaly využívané formy a metody práce účinnou motivaci a jasné pokyny, jež děti přirozeně neaktivovaly a vedly k nesoustředěnosti a rušivému chování.

Často se objevovala řízená činnost a samostatná práce, avšak příležitosti pro poskytování individuálního přístupu nebyly vždy využity efektivně a přínosně zejména v oblasti podpory samostatnosti, fixace odpovídajících návyků (např. správný úchop tužky, správné sezení, odpovídající používání přístroje, upevňování společenského chování) a sebekontroly. Často nebyly využívány příležitosti situačního učení při práci s pravidly soužití, řešení problémů a práci s chybou. Nevyvážená pozornost byla věnována také podpoře soudržnosti dětské skupiny, kooperace a podpory vnitřní motivace k učení.

Pozitivně bylo hodnoceno zařazování pohybových aktivit a zpěvu, což podporovalo u dětí dobrou náladu, preventivních oromotorických cvičení, jež vedly k uvolňování mluvidel a činností podporujících rozvoj jemné motoriky rukou.

V průběhu celého vzdělávání se dětem dostávalo až na výjimky srozumitelné zpětné vazby, projevy i výkony byly oceňovány vzhledem k jejich možnostem. V porovnání s menší četností adresné pochvaly byla často zařazována pochvala paušální, což bylo pro některé děti méně motivační. Průběžné zhodnocení přínosnosti jednotlivých činností bylo v některých případech opomíjeno, méně byly využívány vhodné příležitosti pro rozvoj schopnosti provádět sebehodnocení a vzájemné hodnocení dětí.

Při odpoledním odpočinku dětí (četby pohádky, postupném usínání a jiném klidném programu) nebyly plně zajištěny odpovídající psychosociální podmínky v důsledku hlučného a rušivého průběhu vydávání stravy žákům základní školy ve třídě dětí.

Hospitované hodiny v základní škole probíhaly v přátelské a pozitivní pracovní atmosféře založené na vstřícném přístupu a vzájemném respektu. Vyučující vstupovali do hodin s pečlivě vybraným souborem aktivit vhodně doplněným pestrou nabídkou výukových pomůcek, přispívající k názornosti výuky a efektivitě procvičování. Poskytovali žákům dostatek času pro plnění úkolů, vhodně je podporovali povzbuzením a pochvalou. Ve většině hodin však chybělo účelné vyhodnocování stanoveného cíle, případně dané aktivity poskytující kvalitní zpětnou vazbu všem zúčastněným. Nebyly také vytvářeny příležitosti k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení žáků.

Velmi kvalitně lze hodnotit aktivní přístup vyučujících v rámci zařazování témat podporujících rozvoj environmentální výchovy, přípravy a podpory rozvoje digitální

gramotnosti s účelným využitím notebooků a robotických pomůcek ve výuce. V této oblasti byla sledována i funkční spolupráce asistentky pedagoga. V části hodin byly efektivně využity kooperativní prvky vhodně podporující schopnost žáků komunikovat a spolupracovat. Pozitivním zjištěním bylo časté zařazování pohybových aktivit (nejen při výuce) účinným způsobem podporující rozvoj tělesné zdatnosti žáků.

Nižší efektivita výuky se projevila v rámci diferenciací učiva vzhledem k individuálním schopnostem jednotlivých žáků. V některých hodinách byly účelně zařazovány úkoly navíc, doplněné např. souborem vybraných her podporujících logické myšlení, nebylo však sledováno četnější zařazování odlišné úrovně jednotlivých typů úloh s ohledem na potenciál jednotlivých žáků celkově.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Systém sledování a vyhodnocování průběžného individuálního rozvoje a úspěšnosti dětí umožňuje mateřské škole sledovat pokroky jednotlivců. Funkčnost záznamů snižuje absence bližší specifikace vzdělávacích potřeb dětí a stanovení postupů pro jejich další rozvoj s ohledem na jejich individuální potřeby a možnosti. Chybí cílená provázanost s praxí a práce s výsledky, respektive přijímání efektivních opatření k jejich zlepšování. Vlastní pedagogická intervence je u dětí intaktních poskytována spíše intuitivně a její vliv na cílený rozvoj dětí je nižší.

Potřeby a výsledky žáků základní školy vyučující průběžně sledují a vyhodnocují standardními hodnotícími nástroji. K jejich projednávání je rovněž využíváno každodenního kontaktu vyučujících včetně závěrečné sumarizace na jednáních pedagogické rady. Škola nemá nastaven systém vlastního interního nebo externího testování výsledků žáků, což by bylo přínosné pro sledování vývoje úspěšnosti jednotlivých žáků v porovnání s žáky obdobného typu škol. Motivačně působí a kvalitní zpětnou vazbu všem zúčastněným přináší žakovská portfolia včetně průběžného zařazování čtenářských listů podporujících rozvoj čtenářských dovedností žáků vybraných tříd.

Práce školního poradenského pracoviště vychází z včasné identifikace žáků s potřebou podpůrných opatření. Ke koordinaci pomoci těmto žákům přispívá úzká spolupráce výchovné poradkyně s pedagožkami školy. Vhodně nastaven je také systém primární prevence rizikového chování žáků. Škola má vytvořenou vlastní strategii práce s dětmi s různou potřebou podpůrných opatření, kterou realizuje a v rámci systematického přístupu k dětem vyžadující odlišný přístup uplatňuje.

Pro zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu, rozvoj požadovaných dovedností žáků s důrazem na sepětí s přírodou, zdravého životního stylu a sledování úspěšnosti v navazující školní docházce je účelně využívána např. kooperace s okolními školami, ekologickým centrem Ostrůvek (sportovní akce, vzdělávací programy, setkávání v rámci návštěv okolních škol, osobní kontakty s vyučujícími a bývalými žáky).

Rovněž úzká spolupráce základní a mateřské školy pozitivně přispívá k celkové soudržnosti všech účastníků vzdělávání. Pravidelná setkávání žáků a dětí při společných aktivitách usnadňují přechod dětí od předškolního k povinnému základnímu vzdělávání. Aktivně rozvíjeno je i partnerství se zákonnými zástupci dětí i žáků. Škola jim poskytuje příležitosti pro vzájemnou spolupráci, jsou organizována společná setkávání a další vlastní akce školy. Příkladně funguje spolupráce školy se zřizovatelem, např. v rámci aktivní podpory nového materiálního zázemí pro mateřskou školu a především nastavením otevřeného prostoru pro komunikaci.

Vývoj školy

- Rekonstrukce jednotlivých částí školy včetně vybavení přispívající k podnětnému prostředí základní školy a zkvalitnění výuky.
- Navýšení počtu žáků na dvojnásobek.
- Obměna většiny pedagogického sboru základní i mateřské školy, vytvoření nové pozice zástupkyně ředitelky v mateřské škole umožňující účelnější delegování dílčích řídicích kompetencí.

Silné stránky

- Výborná spolupráce s hlavními vnějšími partnery podporuje kvalitní úroveň vzdělávání dětí. (1.5)
- Dobré prosociální vztahy, týmová spolupráce, kolegalita a vzájemný respekt ovlivňují příjemné psychosociální prostředí školy. (2.2)
- Cílená podpora digitální gramotnosti s účelným využíváním robotických pomůcek ve výuce základní školy. (4.2)
- Cílená podpora zdravého životního stylu žáků se zařazováním pohybových aktivit a maximální využití blízkosti přírody účinným způsobem napomáhá rozvoji tělesné zdatnosti a environmentální výchovy. (4.4)
- Úzce propojená činnost obou stupňů vzdělávání pomáhá předcházet školní neúspěšnosti dětí. (5.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Narušené psychosociální podmínky (pohoda a klid) předškolního vzdělávání v části odpoledního odpočinku. (1.4)
- Nevyrovnaný profesní rozvoj pedagogických pracovníků mateřské školy. (2.5)
- Vzdělávací nabídka reaguje v menší míře na složení skupiny dětí. (4.1)
- Výrazně rozdílný pedagogický styl a efektivita využívaného spektra výchovně vzdělávacích strategií v mateřské škole. (4.2)
- Poskytovaná zpětná vazba dětem je zpravidla neadresná, je vytvářen malý prostor pro jejich vzájemné hodnocení, sebereflexi a hodnocení přínosnosti vzdělávacích aktivit. (4.3)
- Neefektivní závěry hodin s absencí účelného vyhodnocování, nevytváření příležitostí k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení žáků, nevyužívání diferencovaného přístupu vzhledem k individuálním schopnostem jednotlivých žáků. (4.3)
- Nižší úroveň diferencované náročnosti činností dětí, nevyrovnaná podpora osobnostního a sociálního rozvoje dětí. (4.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zařazovat různé formy sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků s podporou souvislého mluveného projevu, vytvořit plán dalšího vzdělávání se zaměřením na tuto oblast.
- Využívat více diferenciaci činností a úkolů dle individuálních schopností žáků.
- Zaměřit se na závěry hodin a jejich vyhodnocování, které by poskytovaly kvalitní zpětnou vazbu všem zúčastněným, využívat vhodně formulovaného cíle hodiny.
- Důslednější kontrola přijatých opatření k odstraňování nedostatků v rámci hospitační činnosti mateřské školy. Celkově zefektivnit řízení mateřské školy směrem k organizaci, průběhu a kontrole vzdělávání (využívat např. vzájemné hospitace, inspirativní návštěvy v partnerské škole).
- Eliminovat formálnost výsledků autoevaluace školy a zpětnou vazbu efektivně využívat ke korekci vlastní činnosti a posunu v další práci.
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků mateřské školy zaměřit na využívání efektivních vzdělávacích strategií.
- Častěji zařazovat aktivity a cíleně využívat příležitosti podporující osobnostně sociální rozvoj dětí, účelně diferencovat vzdělávací činnosti.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Koncepce rozvoje a řízení Základní školy a Mateřské školy Dolní Heřmanice, příspěvkové organizace, ze dne 30. 6. 2018
2. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání Mateřské školy v Dolních Heřmanicích S Heřmánkem po celý rok, s platností od 31. 8. 2023
3. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Přírodou ke vzdělávání, s platností od 1. 9. 2023
4. Školní matrika
5. Rozvrhy hodin, školní rok 2024/2025
6. Rozpis přímé vyučovací povinnosti pro školní rok 2024/2025
7. Doklady o přijetí žáků
8. Plán profesního a osobního rozvoje učitele, ze dne 29. 8. 2024
9. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školní rok 2024/2025

10. Plán kontrolní a hospitační činnosti ve školním roce 2024/2025, ze dne 31. 8. 2024
11. Záznamové archy pro hospitaci v základní škole a mateřské škole, školní roky 2023/2024 a 2024/2025
12. Záписy z jednání pedagogické rady, školní roky 2023/2024 a 2024/2025
13. Záписy z porad vedení, školní roky 2023/2024 a 2024/2025
14. Záписy z provozních porad, školní roky 2023/2024 a 2024/2025
15. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2023/2024
16. Evaluace školního roku 2023/2024

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Petra Koubková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Pavla Srnská, školní inspektorka

Ing. Hana Vejvodová, kontrolní pracovnice

11. 11. 2024